

AKTIVITETER FRA FAFO ØSTFORUM

[Tidligere seminarer](#)

Fafo Østforums årskonferanse: Ti år etter EU-utvidelsen - norsk arbeidslivspolitik mot 2020. Fafo Østforum inviterer til heldagskonferanse med tilbakeblikk på de siste 10 årene og debatt om framtidige utfordringer for norsk arbeidslivspolitik. Hva trodde vi om EU-utvidelsen i 2004? Hvor mange arbeidsinnvandrere har kommet? Hvordan går det med dem? Hva skjer i bransjer med stor arbeidsinnvandring? Og hva blir de viktigste utfordringene for norsk og europeisk arbeidsliv i årene frem mot 2020? Fafo Østforum reiser spørsmålene. En statsråd, en statssekretær, partene i arbeidslivet og forskere gir deg svarene. [Les mer om program og innledere](#). Konferansen arrangeres i Oslo Kongressenter tirsdag 29. april kl 9-16. [Registrering innen 8. april](#)

Ny artikkel om de nordiske arbeidsmarkedene og arbeidsinnvandringen fra Øst-Europa.

I en ny artikkel i *European Journal of Industrial Relations* analyseres arbeidsvilkårene til polske arbeidsinnvandrere i Oslo, København og Reykjavik. Resultatene viser at institusjonelle og reguleringsmessige forskjeller mellom de nordiske landene gir til dels sterke utslag på migrantenes vilkår. Artikkelen er skrevet av Fafo-forskerne Jon Horgen Friberg og Line Eldring, samt Jens Arnholtz, Nana Wesley Hansen og Frida Thorarins. (Fafo Østforum, 10.03.14) Les mer om artikkelen [Nordic labour market institutions and new migrant workers: Polish migrants in Oslo, Copenhagen and Reykjavik](#) For mer informasjon om artikkelen, ta direkte kontakt med line.eldring@fafo.no

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

NYHETSSAKER OM SOSIAL DUMPING OG SVART ARBEID

[Temaside om allmenngjøring](#)

Sosial dumping: Vil stramme inn på antall ledd i byggebransjen. Lav lønn over mange år i byggebransjen har medvirket til dårligere produktivitet i Norge. Færre mellomledd i byggebransjen kan gi mindre sosial dumping, mener Ap, som får støtte fra Fellesforbundet. (Dagsavisen, 27.03.14) [Les mer](#)

Arbeidsmarkeds kriminalitet og HMS-arbeidet. - Det viktigste tiltaket for å begrense skatteunndragelser, arbeidsmiljøkriminalitet og sosial dumping er å begrense antall ledd i kontraktskjeden, sa Svein Murvold, skatte revisor i Skatteetaten, da han innledet på konferanse i Trondheim der temaet var hvordan sosial dumping, de useriøse aktørene og kriminalitet i byggebransjen påvirker HMS-arbeidet. (Byggeindustrien, 06.03.14) [Les mer](#)

Krangler om hotell-renholdere for tredje gang. Arbeidstilsynet har i tre år forsøkt å få renholderne ved Best Western-hotellet til å bli regnet som ansatte. Nå gransker tilsynet på nytt hotell-renholderne. Det har vært en runddans mellom stadig nye litauiske selskaper, Kampen Hotell og Arbeidstilsynet (Dagbladet, 11.03.14). [Les mer](#)

Advarer mot å bruke omreisende steinleggere. Politiet, arbeidstilsynet og skattekontorene advarer folk mot å bruke reisende steinleggingsfirmaer. De ansatte tjener ofte svært dårlig, mangler ofte verneutstyr og bor ofte under dårlige forhold. (Tidens Krav, 08.03.14) [Les mer](#)

Polititopp: - Arbeidskriminalitet er et angrep på den norske velferdsstaten. Arbeidslivskriminalitet i Norge har eksplodert siden EU-utvidelsen i 2004. Nå lover Politidirektoratet økt politiinnsats for å stoppe de useriøse aktørene i norsk næringsliv. (Byggeindustrien, 27.03.14) [Les mer](#)

Avdekket overtramp hos underentreprenør. I forbindelse med en rutinemessig undersøkelse av lønns- og arbeidsvilkår hos en av Statnetts leverandører på prosjektet Østre korridor, ble det avdekket forhold som synes å dokumentere alvorlige lovbrudd og underbetaling hos en underentreprenør. (Fri Fagbevegelse, 20.03.14). [Les mer](#) Les pressemeldingen: [Statnett avdekket alvorlige forhold hos underentreprenør](#) (Statnett, 20.03.14)

Skatteetaten med storaksjon på Vestlandet. Over 1000 verksemder skal kontrollerast som eit ledd i kampen mot sosial dumping. Bakgrunnen for aksjonen er det nye kravet om personallister. Frå 1. januar skal blant anna serveringsstadar, frisørar, og bilverkstadar føre lister over alle som arbeider i bedrifta (NRK Sogn og Fjordane, 11.03.14). [Les meir](#)

Skatt Midt-Norge vil gjennomføre 650 kontroller for å avdekke svart arbeid. Serveringssteder, frisører, skjønnhetspleiere samt bilverksteder og bilpleiebransjen må føre personallister. Pr. 20. februar hadde Skatt Midt-Norge gjennomført 32 kontroller, og fant da avvik ved 28 av dem. (Sunnmørsposten, 07.03.14) [Les mer](#)

EU-REGULERINGER

Håndhevingsdirektivet fører ikke til forbedringer. Håndhevingsdirektivet blir trolig vedtatt når EU-parlamentet samles til plenumsesjon 15. til 17. april. Direktivet gir instruks om hvordan reglene for utstasjonerte arbeidere – arbeidere som ikke jobber i sitt eget hjemland – skal behandles. Ombud Kjell Skjærvø i Oslo bygningsarbeiderforening mener håndhevingsdirektivet ikke fører til den forbedringen for utstasjonerte arbeidere som var ønsket da prosessen ble startet (Fri Fagbevegelse, 24.03.14). [Les mer](#) Les også [bakgrunnsartikkel om håndhevingsdirektivet](#) (arbeidslivet.no)

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

Sterk økning i familieinnvandring. Antallet familiegjennforeninger har økt spesielt mye etter årtusenskiftet, som følge av den økte arbeidsinnvandringen fra land som Tyskland og særlig nye EØS-land, som igjen er en følge av EØS-utvidelsen i 2004, ifølge SSB (Nettavisen, 25.03.14). [Les mer](#)

Arbeidsinnvandring bidrar til større rift om butikkjobber. 585 søkte jobb som butikkmedarbeider i Rimi-butikk på Majorstua. Økonomiprofessor Kjell Gunnar Salvanes ved Norges Handelshøyskole mener økt arbeidsinnvandring er én av forklaringene på at det er større rift om dagligvarejobbene. (Utrop, 04.03.14) [Les mer](#)

UTVIDELSE AV EØS

Kroatia blir en del av EØS - ingen overgangsordninger. Regjeringen ber Stortinget godkjenne utvidelsen av EØS-avtalen slik at Kroatia blir en del av EØS.

Det er ventet av avtalen vil tre i kraft i løpet av april 2014. Regjeringen har besluttet foreløpig ikke å benytte seg av retten til å begrense arbeidsinnvandringen fra Kroatia. (Utenriksdepartementet, 07.03.14) [Les mer](#)

LUFTFART

Opptak av LOs konferanse om luftfart. - Luftfarten er en grenseoverskridende bransje i sterk konkurranse internasjonalt. I den senere tid har vi sett en utvikling i retning av deregulering og forverring av lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i bransjen. Konferansen tar for seg disse utfordringene og peker på en mulig utvikling framover, skrev LO da de inviterte til konferanse den 20.mars. [Last ned presentasjoner og se opptak av konferansen](#)

senere tid har vi sett en utvikling i retning av deregulering og forverring av lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i bransjen. Konferansen tar for seg disse utfordringene og peker på en mulig utvikling framover, skrev LO da de inviterte til konferanse den 20.mars. [Last ned presentasjoner og se opptak av konferansen](#)

TRANSPORTBRANSJEN

24 tiltak for mer like konkurransevilkår i norsk transport. En utredning med 24 forslag til tiltak for å skape mer likeverdige konkurransevilkår mellom norske og utenlandske aktører innen gods- og persontransport ble i dag overlevert til samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen. Utredningen er utarbeidet av en sammensatt gruppe av fagetater, yrkesforbund og bransjeforeninger. (NHO Transport, 26.03.14) [Les mer](#) Se også: [Vil ikke vente med tiltak mot kabotasjekjøring](#) (Fri Fagbevegelse, 26.03.14)

godt- og persontransport ble i dag overlevert til samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen. Utredningen er utarbeidet av en sammensatt gruppe av fagetater, yrkesforbund og bransjeforeninger. (NHO Transport, 26.03.14) [Les mer](#) Se også: [Vil ikke vente med tiltak mot kabotasjekjøring](#) (Fri Fagbevegelse, 26.03.14)

Lønnsdumping medvirker til mindre gods på jernbane. - Det er grunn til å anta at billig lastebiltransport er en medvirkende årsak til at jernbanen nå taper kampen mot lastebilen, sier

forbundsleder Svein Furøy i Yrkestrafikkforbundet som en kommentar til dagens melding om at jernbanen siden 2008 har tapt godstrafikk tilsvarende 60 000 vogntog. (NTB Info, 05.03.14) [Les mer](#)

Ikke sikkert at vesteuropeiske sjåførere er verstingene. Henrik Stenberg, som er gjesteforsker ved Transportøkonomisk institutt (TØI), tror at det kan skjule seg mange østeuropeiske sjåførere i de vesteuropeiske bilene. Det vakte oppsikt da TØI presenterte sine foreløpige konklusjoner om at vesteuropeiske biler var innblandet i 50 prosent flere ulykker enn lastebiler fra Polen og Baltikum (Fri Fagbevegelse, 12.03.14). [Les mer](#)

Lønnen forsvant da vikarbyrå gikk konkurs. Da vikarbyrået gikk under jorden, fikk heller ikke de latviske sjåførene som busset turister til Nordkapp de 29,50 svenske kronene pr. time de var blitt lovet. I turistsesongen har Bergkvarabuss til en hver tid 30 busser i Norge, som kjøres av utenlandske sjåførere med lønns- og arbeidsvilkår fra hjemlandet (Fædrelandsvennen, 15.03.14). [Les mer](#)

Kabotasje er ikke det største problemet. Thomas Morell, som er regionsjef i Skaraborg for Sveriges Åkeriföretag, mener at kabotasje

ikke er hovedproblemet i Sverige. Det er kriminaliteten som følger med "billigtransport" som er verst. (Transportmagasinet Tungt, 13.03.14). [Les mer](#)

Transportmarkering 3. mai. Norsk Forbund for Yrkesjåførere (NFY) samler bransjen til en markering for å få slutt på sosial dumping og

ulovligheter i transportnæringen. Markeringen kommer til å finne sted på flere steder i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland, lørdag 3. mai. NFY ønsker allmenngjøring, innskjerping av kabotasjereguleringene og ansvarliggjøring av alle ledd i transportkjeden. (Transportmagasinet Tungt, 08.03.14) [Les mer](#)

Hva er mulighetene for allmenngjøring i transport?

Yrkestrafikkforbundet (YTF) har kartlagt hvilke effekt allmenngjøring kan ha i transportbransjen, og hvem som vil bli omfattet av et allmenngjøringsvedtak (13.03.14). Les de to rapportene som er utarbeidet i regi av YTF: [«Allmenngjøring i transportbransjen»](#) og [«Allmenngjøring og kabotasje»](#)

Nytt verktøy for å kontrollere kabotasje og sosial dumping. Nye bestemmelsene om fartsskrivere for busser og lastebiler medfører at nye

kjøretøy om tre år vil bli utstyrt med fartsskrivere som kan kommunisere med kontrollutstyr langs veiene. Fartsskriveren vil signalisere til kontrollører dersom den har registrert uregelmessigheter som kan begrunne en nærmere kontroll. (Transportmagasinet Tungt, 03.03.14) [Les mer](#) Se også: [Fartsskrivere innen veitransport: endringsbestemmelser](#) (Europalov.no /EU-tidende 28.02.14)

ANDRE NYHETER

Ny brosjyre: Språk og kommunikasjon i bygg og anlegg. Med mange utenlandske arbeidstakere og virksomheter i bygge- og anleggsbransjen kan mangel på kommunikasjon på arbeidsplassen utgjøre en betydelig sikkerhetsrisiko.

Den nye brosjyren «Forstår du hva jeg sier?» viser regelverkets krav til språk og kommunikasjon på bygge- og anleggsplassen. Brosjyren er utarbeidet av Arbeidstilsynet i samarbeid med Byggenæringens landsforening (BNL), Maskinentreprenørenes forbund (MEF), Fellesforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund. (Arbeidstilsynet, 28.03.14) [Les mer](#)
Se også: [Arbeidstilsynet og partene i arbeidslivet med felles veileder](#) (Fri Fagbevegelse, 28.03.14)
Last ned brosjyren ["Forstår du hva jeg sier?"](#)

Viktig prinsipp om likebehandling. –

Fri bevegelse av personer er den viktigste av de fire friheter i det indre markedet, sa statsråd Vidar Helgesen da han holdt årets Arena-forelesning på Universitetet i Oslo. Helgesen vektla prinsippet om likebehandling, og sa videre: prinsippet om likebehandling gjelder også for våre velferdsordninger. Å gjøre forskjell på folk som gjør det samme arbeidet, og som betaler skatt til det landet de er i, er det vanskelig å argumentere for. (Fafo Østforum, 05.03.14) Les statsrådens [ARENA-forelesning](#) (Utenriksdepartementet, 05.03.14)

Fellesforbundet

Tariffoppgjør: Høyere minstelønn best mot sosial dumping, mener

Fellesforbundet. Derfor er det dette som er det viktigste kravet i byggfagforhandlingene. I dagens tariffavtale ligger minstelønna på rundt 77 prosent av bransjesnittet. Målet er å få dette opp til 85 prosent (Fri Fagbevegelse, 12.03.14). [Les mer](#)

Danmark: Får ansette på østeuropeiske vilkår.

Arbeidsretten i Danmark gir Kim Johansen Transport Group rett til å ansette østeuropeere på østeuropeisk lønn. Årsaken er at førerne er ansatt i det estiske datterselskapet og ikke i det danske moderselskapet (Anlegg & Transport, 18.03.14). [Les mer](#)

Danskene tviler på fordel ved arbeidskraftens frie bevegelighet. En ny undersøkelse viser at én av to

dansker mener at fri bevegelse av arbeidskraft ikke gagnar Danmark. Den danske LO-lederen Harald Børsting mener danskernes negative holdning har sammenheng med debatten om den såkalte velferdsturismen. (Ugebrevet A4, 20.03.14) [Les mer](#)

Danskene raser mot sosiale ytelser til EU-borgere.

Seks av ti dansker liker ikke at polakker og tyskere har rett til barnetrygd og dagpenger når de arbeider i Danmark. For fem år siden var det kun fire av ti som mente det samme. (Ugebrevet A4, 20.03.14) [Les mer](#)

Allmenngjøring i Danmark: Malerforbundet vil være forsøkskaniner. - Jeg mener vi skal prøve allmenngjøring av tariffavtaler i Danmark, sier Jørn Erik Nielsen, leder i det danske Malerforbundet. Han foreslår at det lages en forsøksordning i malerbransjen. (Ugebrevet A4, 13.03.14). [Les mer](#)

Danmark: Det offentlige tiltrekker utenlandsk arbeidskraft. Tross økende arbeidsledighet blant dansker, har nesten 17.000 flere utlendinger fått jobb i Danmark siden 2009. Det er særlig det offentlige som er ivrige på å rekruttere utenlandsk arbeidskraft. (Ugebrevet A4, 04.03.14) [Les mer](#)

Danmark: Barnetrygd bidrar til lønnsdumping. Østeuropeere og andre EU-borgere i Danmark får barnetrygd på lik linje med danske foreldre. Noen østeuropeere anser barnetrygden som en del av lønns pakken, og aksepterer derfor lavere lønn enn dansker. Dermed kan barnetrygd bidra til sosial dumping. (Ugebrevet A4, 03.03.14) [Les mer](#)

Solidaransvar i dansk tariffavtale. Sosial dumping har vært et viktig tema i årets lønnsforhandlinger i byggebransjen i Danmark. Et viktig punkt i den nye avtalen er innføringen av solidaransvar. Det betyr at hovedentreprenøren på et byggeprosjekt kan bli holdt ansvarlig for underleverandørers brudd på avtalevilkårene. (Jyllands-Posten, 02.03.14) [Les mer](#)

FLERE NYHETER finner du på [Fafo Østforums nettside](#)

[Nyhetsarkivet](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafo Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandring, endringer i politikkkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafo Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafo Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafo Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafo Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafo Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafo, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafo.no